

Ordine monastice apusene in Tara Sfanta-Cavalerii Templieri (III)

In colaborare cu Adrian Popovici

joi, 09 august 2007

Ultima actualizare vineri, 09 ianuarie 2009

Nota: Rubrica saptamanala “Historia Universalis” se doreste a fi o prezentare de ansamblu a unor realitati trecute, prea putin cunoscute publicului larg. Iata de ce nu am elaborat o cronologie excesiva care sa plictiseasca cititorul, ci am coroborat diverse surse istoriografice, folosind deopotriwa metodele expozitive cu cele hermeneutice spre a ne forma o imagine cat mai apropiata asupra unor fapte si evenimente ce ne scapa astazi, tocmai prin dimensiunea lor spatio-temporala diferita de prezentul cotidian. Motto: “Nu va adunati comori pe pamant, unde molia si rugina le strica si unde furii le sapa si le fura. Ci adunati-va comori in cer, unde nici molia, nici rugina nu le strica, unde furii nu le sapa si nu le fura. (Mat. 6, 19-20)

“Nimic nu este mai trist ca moartea unei iluzii.” (Arthur Koestler) Am fost adesea obisnuiti sa confundam epocile trecute cu cele prezente, sa elaboram ideograme despre o anumita perioada prin analogii total gresite, ca de exemplu: sa confundam Republica Romana cu expansiunea politica americana de azi, sa confundam Razboaiele Punico cu cele din Vietnam - si exemplele pot continua, inclusiv atunci cand ne referim la Ordinul Templier. In timpul stagiului militar mi-am pus fireasca intrebare: unde isi au originea comenzile militare? Este foarte adevarat ca majoritatea gradelor de azi, extinse in toata lumea, isi au obarsia in armatele moderne franco-germane din secolul al XIX-lea, care la randul lor au avut un precursor, generalul si mai apoi imparatul Napoleon Bonaparte; si totusi, multe dintre aceste comenzi si grade se regasesc in Regula Templierilor pe care am studiat-o din diverse surse istoriografice, inainte de a incepe elaborarea acestui penultim episod dedicat Ordinului. Ecouri venite din vremea epopeei razboinice a Cavalerilor Sarmani ai lui Hristos sunt omniprezente in Legiunea Straina Franceza, o armata ce poarta inca traditiile unor epoci glorioase demult apuse in ignoranta uitarii. Militari in slujba lui Hristos Informatiile istoriografice despre inceputul a ceea ce numim pe drept cuvânt epopeea militara a Cavalerilor Templieri nu sunt suficiente spre a ne furniza, peste veacuri, o imagine reala si un punct de plecare pe care teoretic am fi tentati sa-l cautam in Teritoriile Sfinte. Realitatile consemnate sumar ne dau alte indicii, la fel de pretioase in studiul nostru. Rezumand scopul initial pentru care a fost fondat ordinul: “sa aiba zece cavaleri sub comanda ordinului care sa-i calauzeasca pe pelerinii ce se duc la fluviul Iordanului…; sa insoteasca vitele de povara ce cara provizii (viandes) si sa-i aduca inapoi pe pelerini, daca este nevoie”; dupa cum enunta una dintre dispozitiile Regulii, tragem concluzia ca aceste sarcini cotidiene faceau din eroi nostri niste veritabili combatanti, aflati mereu gata de lupta intru apararea Ierusalimului si Locurilor Sfinte. Cronicile Cruciadelor nu amintesc o data precisa a unei batalii in care cavalerii ordinului sa se poata mandri ca s-au implicat major pe plan militar in Palestina, intelegand o vechime decizionala de lupta, care sa le apartina in exclusivitate.

De ce? Foarte probabil, faptele lor de arme s-au pierdut in valmasagul si iuresul acelor razboaie comune purtate de cruciati. Nu acelasi lucru s-a petrecut in Peninsula Iberica, mai precis in spatiul lusitan, unde izvoarele consemneaza urmatoarele: “… pentru ca au venit si au rezistat prin forta armelor in regiunea Grayana (vezi imaginea de mai sus) si in provincia La Marche pentru apararea crestinilor”; - text preluat in zăpisul episcopului Elbert de Chalons, prin care acesta facea o donatie Templierilor in anul 1132. Atunci, Robert le Senechal si Hughues Rigaud, primesc din mainile contelui Ermengaud d’Urgell, castelul Barbara, ca act de donatie. Asa cum aminteam in episodul precedent, aceste donatii catre membrii marcanti ai ierarhiei Ordinului Templier, din partea unor somitati ecclesiastice si laice ale timpului, vor constitui principalele acuze din partea inchizitorilor, dornici de a pune mana, inca din timpul proceselor, pe “Comoara Templierilor”.

Lupta de recucerire a importantelor teritorii din Peninsula de sub stapanirea maura de catre puterile crestine din regiune - reprezentate prin conglomeratul de regate feudale hispano-lusitane, care vor constitui nucleul marilor regate de mai tarziu, Spania si Portugalia - poarta denumirea generica de Reconquista (Recucerire, N.A.). Intr-adevar, statele iberice si nu numai, datoreaza foarte mult ca bogatie spirituala Islamului, factor de prosperitate economica si spirituala in vremea califilor de la Cordoba. Nenumarate edificii civile si militare de sorginte islamica, pastrate in patrimoniul turistic universal se regasesc in fiecare oras de insemnatate din Spania si Portugalia, ca de exemplu: Sevilla, Montreal, Barcelona, Granada, Soura. Daca pe plan militar, initial ca expeditii de eliberare a Teritoriilor Sfinte de sub dominatie islamica, Cruciadele clasice, opt la numar, s-au dovedit a fi un esec pentru puterile occidentale, pe taram cultural ele au insemnat un fenomen profund de aculturatie, de imprumuturi multiple din diverse domenii dinspre opulentul si rafinatul Orient spre ignorantul si intunecatul Occident al Evului Mediu. Angajamentele militare ale unor importante forte cruciate s-au resimit si dincolo de hotarele Tarii Sfinte, avand in vedere expansiunea teritoriala a factorului prozelit romano-catolic. Reamintim aici rolul Teutonilor in Teritoriile Baltice, misionarismul Fratilor Calugari Purtatori de Spada, o ramura distincta a ordinului german sau implicarea Cavalerilor Ioaniti in partea de Rasarit a Mediteranei. In spatiul lusitano-iberic, un rol preponderent in recucerirea unor bastimente maure si redarea acestora circuitului de valori crestine, a revenit Cavalerilor Templieri. Iata de ce, in Spania si Portugalia, gasim cele mai numeroase detalii despre inceputurile istoriei militare a Templierilor. Soveranii locali au apelat la serviciile Ordinului Templier, incercand chiar sa fondeze ordine monastice militare similare, ce ulterior au fost asimilate Templierilor. Ei vor primi numeroase castele, fortarete, orase, atat in Spania - Calatrava, Montreal (1126-1130), cat si in Portugalia unde, inca de la 1128, regina le daruia castelul Soura de pe fluviul Mondego; la fel, Padurea Cera. In schimb, le revenea obligatia sa recucereasca teritorii importante de sub stapanirea sarazina, ceea ce au si realizat de altfel, intemeind chiar orase noi: Radin, Ega si Coimbra, ultimul avand un destin aparte in frumoasa istorie portugheza atat de asemanatoare cu cea a poporului roman. Nu este lipsit de interes modul in care, printr-o disciplina militara demna de invidiat astazi, acesti cavaleri ratacitori ai lui Hristos au reusit succese rasunatoare in confruntarile cu inamicul. Dispozitiile privind ordinea si disciplina pe campul de lupta, fara de care, mai ales in acele vremuri tulburi, o armata nu putea rezista conditiilor de razboi, sunt specificate in asa numitele Retraits sau statutele

suplimentare Regulii Latine, adaugate in jurul anilor 1156-1169. (Va urma)